

Ár 2013, föstudaginn 16. ágúst, er fundur haldinn í úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Mætt eru: Haukur Guðmundsson, formaður, Geir Arnar Marelsson, Hildigunnur Hafsteinsdóttir, Jóhann Tómas Sigurðsson og Oddur Ólason.

Fyrir er tekið **mál nr. 40/2013**:

M
gegn
F

og kveðinn upp svohljóðandi

ú r s k u r ð u r :

I.

Málsmeðferð.

Málsaðilar eru M, hér eftir nefndur sóknaraðili, annars vegar og F, hér eftir nefndur varnaraðili, hins vegar.

Málið barst úrskurðarnefndinni 29. apríl 2013, með kvörtun sóknaraðila, dagsettri 29. apríl 2013. Með bréfi nefndarinnar, dagsettu 30. apríl 2013, var kvörtunin send varnaraðila og honum gefinn kostur á að tjá sig um hana og skýra sjónarmið sín. Svör varnaraðila bárust með bréfi dagsettu 31. maí 2013. Var bréfið sent sóknaraðila, með bréfi nefndarinnar, dagsettu 6. júní 2013, og honum gefinn kostur á að koma á framfæri athugasemdum sínum. Athugasemdir bárust ekki frá sóknaraðila.

Málið var tekið fyrir á fundi nefndarinnar 16. ágúst 2013.

II.

Málsatvik.

Þann 26. september 2008 var yfirlýsing um sjálfskuldarábyrgð vegna yfirdráttar á tékkareikningi A nr. X gefin út af sóknaraðila og A til L. Sóknaraðili tókst með yfirlýsingunni á hendur sjálfskuldarábyrgð á greiðslu á yfirdráttarskuld á reikningnum að fjárhæð kr. 100.000. Gildistími ábyrgðarinnar var 26. mars 2012. Tiltekið var að við lok gildistímans næði ábyrgðin til þeirrar skuldar sem þá væri á tékkareikningnum. Fram kom að ekki yrði meira en helmingi yfirdráttarheimildar við veitingu hennar varið til greiðslu á skuldum greiðanda eða annarra hjá L. Óskaði sóknaraðili eftir því að greiðslugeta greiðanda yrði ekki metin. Eftirfarandi kom fram: „Ábyrgðarmenn staðfesta með undirritun sinni að þeir hafi kynnt sér skilmála þessa og niðurstöðu greiðslumats, hafi þess verið óskað. Með undirritun sinni teljast ábyrgðarmenn samþykkja ábyrgð sína og skilmála hennar. Undirritaðir aðilar staðfesta jafnframt að þeim hafi verið afhent og kynnt sér fræðslurit sparisjóðsins um sjálfskuldarábyrgð.“

Í 3. gr. skilmála ábyrgðaryfirlýsingarinnar var tekið fram að ábyrgðin gildi í fjögur ár frá útgáfudegi, nema annað væri tekið fram. Ábyrgðin stæði til tryggingar á

yfirdráttarskuld reikningseiganda sem myndaðist á þeim tíma og fyrir áföllnum kostnaði og vöxtum eftir þann tíma og félli ekki niður fyrir en yfirdráttarskuld reikningseiganda, ásamt vöxtum og kostnaði, hefði verið að fullu greidd.

Þann 26. mars 2012 lauk gildistíma sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila og stóð yfirdráttarskuldin þá í kr. 65.888.

Þann 27. mars 2012 sendi umboðsmaður skuldara varnaraðila tölvupóst fyrir hönd sóknaraðila og óskaði eftir staðfestingu á því að framangreind ábyrgð væri runnin úr gildi. Varnaraðili kvað ábyrgðina gilda þann 10. apríl 2012.

Sóknaraðili skaut málinu til nefndarinnar með kvörtun dagsettri 29. apríl 2013.

III.

Umkvörtunarefni.

Sóknaraðili krefst þess að ábyrgð hennar vegna yfirdráttar á reikningi nr.X verði felld úr gildi. Sóknaraðili kveður varnaraðila ekki hafa farið eftir samkomulagi um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga við útgáfu ábyrgðarinnar. Samkvæmt 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins hafi gildistími ábyrgðarinnar verið til 26. mars 2012.

IV.

Athugasemdir varnaraðila.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfu sóknaraðila verði vísað frá. Til vara er þess krafist að kröfu sóknaraðila verði hafnað.

Til stuðnings aðalkröfu sinni vísar varnaraðili til þess að bankinn telji málatilbúnað sóknaraðila svo vanreifaðan að erfitt sé að taka til efnislegra varna í málinu. Máli sínu til stuðnings bendir varnaraðili á e-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Varnaraðili byggir kröfu um frávísun málsins á því að rökstuðningur sóknaraðila styðji ekki við kröfugerð hennar. Sóknaraðili geri kröfu um að ábyrgð hennar á yfirdráttarreikningi reikningseiganda verði felld úr gildi. Rökstuðningur hennar fyrir kröfunni sé eftirfarandi: „*Ekki hafi verið farið eftir 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins sem segi orðrétt: „Skuldaábyrgð eða veð fyrir yfirdráttarheimild tékkareiknings skal ekki gilda lengur en í fjögur ár frá útgáfudegi.“ Gildistími ábyrgðar átti að renna út 26.03.2012.*“

Varnaraðili telur að af málsástæðum sóknaraðila sé ekki ljóst af hverju hún telji ábyrgðina niður falla. Þó 2. mgr. 6. gr. samkomulags um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga kveði á um að gildistími ábyrgða fyrir yfirdráttarheimildum tékkareikninga skuli ekki gilda lengur en í fjögur ár þá kveði það ekki á um hver afdrif ábyrgðanna eigi að vera eftir þann tíma. Sóknaraðili hafi ekki á neinn hátt rökstutt af hverju túlka beri samkomulagið þannig að ábyrgðarkrafan falli alveg úr gildi eftir að gildistíma hennar sé lokið í stað þess að takmarkast við þær kröfur sem orðið hafi til á gildistíma hennar. Telur varnaraðili rökstuðning sóknaraðila svo óljósan að erfitt sé fyrir bankann að taka til varna í málinu.

Til stuðnings varakröfu sinni bendir varnaraðili á að bankinn telji ábyrgðina ekki hafa fallið niður við lok gildistíma hennar heldur hafi hún takmarkast við þá skuld sem hafi verið á tékkareikningi reikningseiganda þann 26. mars 2012.

Bendir varnaraðili á að í 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins segi að skuldaábyrgð eða veð fyrir yfirdráttarheimild tékkareiknings skuli ekki gilda lengur en í fjögur ár

frá útgáfudegi. Varnaraðili telur óumdeilt að þegar gildistími sjálfskuldarábyrgðar renni út þá falli ábyrgðarkrafan sjálf ekki niður heldur skuli ábyrgðarkrafan miðast við stöðu tékkareikningsins á þeim tímapunkti þegar gildistíma sjálfskuldarábyrgðarinnar ljúki. Telur varnaraðili að ábyrgðarkrafan, eins og hún sé við lok gildistíma sjálfskuldarábyrgðarinnar, fyrnist á tíu árum, sbr. 2. mgr. 5. gr. og 7. gr. laga nr. 150/2007 um fyrningu kröfuréttinda.

Varnaraðili vísar máli sínu til stuðnings til 3. tölul. skilmála sjálfskuldarábyrgðarinnar en þar komi skýrt fram að ábyrgðin gildi í fjögur ár frá útgáfudegi nema annað sé tekið fram. Ábyrgðin standi til tryggingar á yfirdráttarskuld reikningseiganda sem myndist á þeim tíma og fyrir áföllnum vöxtum og kostnaði og vöxtum eftir þann tíma og falli ekki niður fyrr en yfirdráttarskuld reikningseiganda, ásamt vöxtum og kostnaði, hafi verið að fullu greidd. Varnaraðili hafnar því alfarið að 3. tölul. skilmálanna og 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins verði túlkuð þannig að ábyrgðarkrafan falli sjálfkrafa niður við lok gildistíma sjálfskuldarábyrgðar, líkt og ef hún teldist fyrnd. Slík túlkun verði hvorki leidd af beinni orðskýringu 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins né með markmiðsskýringu ákvæðisins. Þvert á móti hafi markmið 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins verið að koma í veg fyrir að sjálfskuldarábyrgðir eða veð fyrir yfirdráttarheimildum væru ótímabundnar, enda almennt talið að slíkt gæti verið verulega íþyngjandi fyrir ábyrgðarmenn. Í því samhengi bendir varnaraðili á að yfirdráttarheimild sé eðlisólík öðrum lánnum sem sé markaður ákveðinn lokagjalddagi. Þegar framangreint sé virt telji varnaraðili óumdeilt að ábyrgðarkrafan hafi ekki fallið niður við lok gildistímans.

Varnaraðili byggir jafnframt á því að ofangreind sjónarmið styðjist við meginreglur kröfuréttarins um kröfuábyrgðir. Í fræðiskrifum um lok kröfuábyrgða hafi m.a. verið bent á að gildistími viðvarandi tímabundinna ábyrgða feli í sér takmörkun eða afmörkun á skuldbindingum ábyrgðarmanns, þannig að kröfur sem stofnist síðar falli ekki undir ábyrgðina, þannig að tímafresturinn lúti að umfangi en ekki brottfalli ábyrgðarinnar. Varnaraðili telji þessi sjónarmið óumdeilanlega eiga við í þessu tilviki, enda sé markmið 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins að koma í veg fyrir að ábyrgð á yfirdráttarskuld sé ótímabundin.

Varnaraðili bendir jafnframt á að ofangreind sjónarmið sem hann byggir á hafi verið staðfest með dómi héraðsdóms Reykjavíkur í máli nr. E-4206/2011. Varnaraðili telur að skilmálar ábyrgðaryfirlýsingarinnar í dómi héraðsdóms og máli þessu virðist að öllu leyti vera sambærilegir.

Bendir varnaraðili á að málatilbúnaður sóknaraðila lúti að því að ákvæði 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins sé sjálfstæð fyrningarregla sem valdi því að sjálfskuldarábyrgðir á yfirdráttarheimildum fyrnist fjórum árum eftir að til þeirra sé stofnað. Slík túlkun samkomulagsins feli í sér að 2. mgr. 6. gr. sé réttarheimild sem gangi framar ákvæðum laga nr. 14/1905 um fyrning skulda og annarra kröfuréttinda og eftir atvikum lögum nr. 150/2007 um fyrningu kröfuréttinda. Varnaraðili getur ekki fallist á slíka túlkun og byggir á að samkomulagið sé ekki réttarheimild sem geti gengið framar ákvæðum laga, í þessu tilviki lögum nr. 14/1905 um fyrning skulda og annarra kröfuréttinda. Ábyrgðarkröfur séu undirorpnar eignarrétti og varnaraðili telur að laga- eða samningsákvæði sem stytti fyrningarfrest verði að vera skýrt orðuð og afmörkuð til að taka allan vafa af um slíkt. Ákvæði 2. mgr. 6. gr. samkomulagsins uppfylli ekki þær kröfur og því telur varnaraðili að hafna verði kröfum sóknaraðila.

Að öllu framangreindu virtu telur varnaraðili að þegar gildistíma umræddrar ábyrgðar hafi verið lokið hafi skuldbindingin ekki fallið úr gildi heldur hafi umfang ábyrgðarinnar takmarkast gagnvart kröfum sem síðar hafi orðið til. Ennfremur telur

varnaraðili að sóknaraðila hafi verið fullljóst hvað falist hafi í umræddri sjálfskuldarábyrgð. Sóknaraðili hafi því vitað hver afdrif ábyrgðarinnar yrðu þegar gildistíma hennar lyki. Varnaraðili telur að þegar gildistíma ábyrgðarinnar hafi lokið hafi tekið við 10 ára fyrningartímabil, sbr. 2. mgr. 5. gr. laga nr. 150/2007.

V.

Niðurstaða.

Ágreiningur aðila lýtur að gildi sjálfskuldarábyrgðar sóknaraðila nr. Y, á tékkareikningi A.

Varnaraðili krefst þess aðallega að kröfu sóknaraðila verði vísað frá, enda sé krafan svo óljós að erfitt sé fyrir bankann að taka til varna í málinu, sbr. e-lið 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki. Lesa má út úr kröfugerð sóknaraðila að hún telji ábyrgðina niður fallna þar sem gildistími hennar hafi verið tilgreindur til 26. mars 2012. Varnaraðili hefur einnig lagt þann skilning í kröfugerðina. Í ljósi þessa verður ekki fallist á að vísa kröfu sóknaraðila frá á grundvelli e-liðar 6. gr. samþykktu fyrir úrskurðarnefnd um viðskipti við fjármálafyrirtæki.

Samkomulag um notkun ábyrgða á skuldum einstaklinga, dagsett 1. nóvember 2001, er undirritað af Sambandi íslenskra sparisjóða f.h. sparisjóða. L var einn þessara sparisjóða og leiðir varnaraðili í máli þessu rétt sinn frá því félagi. L bar að fullnægja þeim skyldum sem á honum hvíldu samkvæmt samkomulaginu, sbr. dóm Hæstaréttar í máli nr. 169/2012.

Umrætt samkomulag tekur m.a. til þess þegar einstaklingur gengst í sjálfskuldarábyrgð, sbr. 2. gr. samkomulagsins. Sérákvæði um yfirdráttarlán er í 6. gr. samkomulagsins. Samkvæmt 2. mgr. 6. gr. skal sjálfskuldarábyrgð eða veð fyrir yfirdráttarheimild ekki gilda lengur en í fjögur ár frá útgáfudegi.

Samkvæmt yfirlýsingu um sjálfskuldarábyrgð vegna yfirdráttar á tékkareikningi nr. X gildi ábyrgðin til 26. mars 2012 en tilgreint var að við lok gildistímans næði ábyrgðin til þeirrar skuldar sem þá væri á tékkareikningnum. Þá kom fram í 3. gr. ábyrgðaryfirlýsingarinnar að ábyrgðin gildi í fjögur ár frá útgáfudegi, nema annað væri tekið fram. Ábyrgðin stæði til tryggingar á yfirdráttarskuld reikningseiganda sem myndast hefði á þeim tíma og fyrir áföllnum kostnaði eftir þann tíma og félli ekki niður fyrr en yfirdráttarskuld reikningseiganda, ásamt vöxtum og kostnaði, hefði verið að fullu greidd.

Þann 26. mars 2012 nam skuldin á tékkareikningnum kr. 65.888. Samkvæmt ábyrgðaryfirlýsingu sóknaraðila nam ábyrgð hans að hámarki kr. 100.000, auk bankakostnaðar og vaxta sem legðust á yfirdráttarskuldina samkvæmt verðskrá sparisjóðsins og greiðslu dráttarvaxta og alls kostnaðar af innheimtu kæmi til vanskila, sbr. 2. gr. skilmála yfirlýsingarinnar.

Í ljósi þess að á yfirlýsingu um sjálfskuldarábyrgð kom fram að við lok gildistíma ábyrgðarinnar næði ábyrgðin til þeirrar skuldar sem þá væri á tékkareikningnum verður að fallast á að ábyrgð sóknaraðila standi til tryggingar kr. 65.888 auk áfallins kostnaðar og vaxta. Eru því ekki forsendur til að verða við kröfu sóknaraðila, sbr. úrskurð úrskurðarnefndar um viðskipti við fjármálafyrirtæki nr. 153/2012.

Ú r s k u r ð a r o r ð:

Kröfu sóknaraðila, M, á hendur varnaraðila, F, er hafnað.

Reykjavík, 16. ágúst 2013.

Haukur Guðmundsson

Geir Arnar Marelsson

Jóhann Tómas Sigurðsson

Hildigunnur Hafsteinsdóttir

Oddur Ólason